

Relevant lovhjemmel om anvendelse af Præstegårdsjord

A. UDDRAG: Vejledning til lov om landbrugsejendomme, udarbejdet af Landbrugsstyrelsen i juni 2018

Kapitel 4: Ophævelse af landbrugspligten

Ophævelse ved landinspektørerklæring hvis:

- Inddrages inden for 5 år til byzone, sommerhusområde eller andre offentlige formål
- **I landzone, når kommunen har givet landzonetilladelse (landzonetilladelse til søer nævnes ikke men må være inkluderet?)**
- Parceller med driftsbygninger uden jord tilknyttet
- Landzoneparceller suppleres op til 2 ha
- Arealet er under 2 ha og ejes af offentlige myndigheder
- Arealer er en selvstændig ejendom på over 20 ha, hvor der etableres sammenhængende fredskov

- Arealer under 2 ha anvendes til naturformål af almen samfundsmæssig karakter **og** erhverver er en forhåndsgodkendt fond, som kan erhverve arealer til naturformål **og** arealerne ligger inden for en række kommunale områdeudpegninger **og** offentligheden får adgang.
De særlige områder er opremsat i loven, og det betyder, at det er en betingelse, at arealet i dets helhed er beliggende inden for: 1
  - 1) områder, der efter planloven er udpeget som naturområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser, eller er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde § 3-områder efter naturbeskyttelsesloven
  - 2) områder, hvor der er planer om gennemførelse af naturgenopretningsprojekter, eller anvendelse til godkendte vådområdeprojekter, der forudsættes gennemført i nær fremtid
  - 3) områder, der efter planloven er udlagt som skovrejsningsområde
  - 4) råstofgrave, der ifølge den offentlige planlægning eller bestemmelser i medfør af råstofloven skal efterbehandles til naturformål.Praksis på området er særdeles restriktiv, idet vi ikke ønsker at der dannes nye private rekreative områder.

Betingelserne for at få oprettet en landbrugsejendom (eller et areal) med det formål, at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål (naturformål) er;
  - 1) at arealerne i deres helhed skal ligge inden for områdeudpegningen
  - 2) at arealerne skal undergives arealanvendelsen. Det betyder, at arealerne anvendes i overensstemmelse med anden lovgivning, fx § 3-områder i naturbeskyttelsesloven eller fredningsbestemmelser,
  - 3) at der tinglyses deklARATION om tilbageførelse til landbrugspligt.

- Arealet er under 2 ha og ligger i et område, udpeget til beskyttelse af drikkevandsressourcer
- Der er tale om et restareal under 2 ha med bygninger, der frastykkes
- Landbrugsejendommen efter udstykning er under 2 ha

Ophævelse efter ansøgning til Landbrugsstyrelsen hvis:

Særlige forhold skal tale for ophævelse af landbrugspligten – praksis er restriktiv

Udgangspunktet er, at dét, der i forhold til anvendelsen, er tilladt efter planloven, også er tilladt efter landbrugsloven. Dette gælder i alle situationer, dvs. også i situationer, hvor den påtænkte anvendelse ikke udelukker, at arealet senere geninddrages til jordbrugsmæssige formål. Det afgørende er således, om anvendelsen er i overensstemmelse med planlovens regler. Det vil normalt være en betingelse, at der bliver lyst en deklaration om gennotering af landbrugspligt som vilkår for tilladelsen. Følgende kan tale for ophævelse.

- Arealer inddrages til byudviklingsformål inden for 5 år iflg. kommuneplan
- Supplering af beboelsesejendomme
- Inddragelse til andre formål, herunder almene sociale eller sundhedsmæssige formål, undervisnings- og idrætsformål, *hvis planmyndigheden har vurderet, at en plan ikke er nødvendig.*
- Dambrug
- til fredskov under 20 ha, hvis arealet er tæt på 20 ha, er næsten sammenhængende eller vil kunne samle parcelskove til en større driftsenhed. 20 ha grænsen fraviges normalt ikke af hensyn til at undgå at skabe små urentable driftsenheder. Bestemmelsen administreres restriktivt.
- Arealet skal bruges til vandforsyning
- Arealer til naturformål:
- Ophævelse til naturformål af almen samfundsmæssig karakter på arealer under 2 ha. Reglen findes i § 7, stk. 3. Tilladelse gives kun, hvis vi finder det godtgjort, at landbrugsejendommen og dennes arealer erhverves med henblik på anvendelse til naturformål af almen samfundsmæssig karakter. Som udgangspunkt gælder de samme retningslinjer, som ved oprettelse af ejendomme efter landbrugslovens § 24 jf. regelbekendtgørelsens § 19. Der gives normalt ikke tilladelse til at ophæve landbrugspligten på arealer, der skal anvendes til private rekreative formål. Vi anser bl.a. jagt, fiskeri og udlæg af naturgrund som private rekreative formål.
- Arealer over 2 ha til gartneri og planteskole
-

Kapitel 12: Præstegårde

(Forkortet af BIHV): Præstegårdsjorde, der udnyttes landbrugsmæssigt, er omfattet af landbrugspligt, fordi Kirkeministeriet og Landbrugs- og Fødevarerministeriet har indgået en aftale herom. Provstiudvalget skal have anbefalet en ophævelse af landbrugspligten, før Landbrugsstyrelsen kan tage stilling til en ansøgning om ophævelse af landbrugspligten. Styrelsen vil komme med en udtalelse om, hvorvidt de kan anbefale en ophævelse eller ej.

B. UDDRAG: Bekendtgørelse nr 411 af 03/05/2006 om præsteembeders faste ejendomme (i Kirkeministeriets regi).

§ 3. Jord, der ejes af et præsteembede, og som udnyttes landbrugsmæssigt, skal bortforpagtes efter reglerne i landbrugslovgivningen.

Stk. 2. Menighedsrådets beslutning om bortforpagtning af jord som nævnt i stk. 1 eller om udleje af anden fast ejendom tilhørende præsteembedet skal godkendes af provstiudvalget.

§ 4. Provstiudvalgets godkendelse af salg af et præstegårdsbrug på 2 ha eller mere skal betinges af, at ejendommen noteres i matriklen som en landbrugsejendom.

C. UDDRAG: Lovbekendtgørelse nr 958 af 10/07/2017 om jordressourcens anvendelse

§ 3. Alle landbrugsjorder i landzone samt arealer i byzone og sommerhusområder, der er noteret med landbrugspligt, skal anvendes til jordbrugsmæssige formål, jf. dog stk. 2.

§ 4. Ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, skal anvende landbrugsjorderne på forsvarlig jordbrugsmæssig måde ved anvendelse til følgende jordbrugsmæssige formål:

- 1) Dyrkning af et- eller flerårige afgrøder, herunder plantage, og anvendelse som skov.
- 2) Drift som halvkultur eller **henliggen som udyrket og lysåbent areal.**
- 3) Kulturtekniske foranstaltninger.
- 4) **Småbiotoper og småplantninger til og med 0,5 ha.**

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om anvendelse til jordbrugsmæssige formål gælder ikke for

- 1) arealer, der anvendes til ikkejordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med en lokalplan eller en landzonetilladelse eller anvendes til anden lovlig ikkejordbrugsmæssig anvendelse,
- 2) **fredskovspligtige arealer** og
- 3) haver, der inklusive bebyggelse er under 2 ha.

§ 5. Ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, skal **holde disse fri for opvækst af træer og buske, jf. dog stk. 2.**

Stk. 2. Følgende landbrugsjorder er undtaget fra kravet i stk. 1 om friholdelse for opvækst af træer og buske:

- 1) Arealer med plantage og skov eller arealer anmeldt som skov, jf. stk. 3.
- 2) Arealer med læhegn og lignende.
- 3) Arealer med småbiotoper, der består af træer og buske, samt småplantninger til og med 0,5 ha.
- 4) Arealer med anden lovlig beplantning, jf. § 7.
- 5) Klitfredede arealer.
- 6) Arealer, der er meget våde, stejle eller på anden måde vanskelige at rydde med maskiner, eller som er vanskeligt tilgængelige.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 er det tilladt at etablere skov i overensstemmelse med regionplanens bestemmelser om skovrejsning, når der foretages anmeldelse til en myndighed bestemt af miljø- og fødevareministeren.

§ 7. Bestemmelserne i §§ 3-5 er ikke til hinder for opretholdelse af andre former for natur end angivet i § 4, hvis de var etableret ved lovens ikrafttræden. Bestemmelserne er heller ikke til hinder for varig ændring i arealanvendelsen til andre former for natur end angivet i § 4, når det er i overensstemmelse med anden lovgivning og med vedtagne og offentliggjorte planer i henhold til anden lovgivning.

Stk. 2. Hvis etablering af andre former for natur efter stk. 1 indebærer beplantning over 0,5 ha, skal der ske anmeldelse til en myndighed bestemt af miljø- og fødevareministeren.

Stk. 3. Naturarealer, jf. stk. 1, kan til enhver tid anvendes til jordbrugsmæssige formål, jf. § 4, igen, medmindre dette vil være i strid med anden lovgivning.

D. UDDRAG: Bekendtgørelse nr. 1236 af 24/11/2017 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur

Anvendelse af landbrugsjorder m.v.

§ 3. Efter lovens § 4, stk. 1, skal ejere eller brugere af arealer nævnt i § 1 efter lovens § 3, stk. 1, anvende disse til dyrknings- eller naturformål (jordbrugsmæssige formål).

Stk. 2. Efter lovens § 3, stk. 2, gælder kravet i lovens § 3, stk. 1, om anvendelse til dyrknings- eller naturformål dog ikke for

1) arealer, der anvendes til ikke-jordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med en lokalplan eller en landzonetilladelse eller anvendes til andre lovlige ikke-jordbrugsmæssige formål, herunder kirkegårde, skydebaner, arealer i tilknytning til lufthavne, forsvarets øvelsesterræner, golfbaner og lignende,

2) fredskovpligtige arealer, og

3) haver, der inklusive bebyggelse er under 2 ha, og haver, herunder parker, der pr. 1. september 2004 inklusive bebyggelse havde et areal på 2 ha eller derover.

Stk. 3. Landbrugsstyrelsen kan efter ansøgning tillade, at et areal, der ønskes anvendt til etablering af have eller park, fritages fra det i stk. 1 nævnte krav, uanset arealet udgør 2 ha eller mere.

§ 4. Landbrugsjorder skal på forsvarlig jordbrugsmæssig måde efter lovens § 4 anvendes til mindst ét af følgende formål:

1) Dyrkning af ét- eller flerårige afgrøder, herunder plantager og frugtbuske.

2) Drift som halvkultur, idet der ved halvkulturarealer efter lovens § 2, stk. 6, forstås landbrugsjorder, som er lysåbne og har en naturtilstand, der kræver ekstensiv landbrugsdrift, f.eks. græsning eller høslæt, for at kunne opretholdes i denne tilstand.

3) **Henliggen som udyrket og lysåbent areal**, idet der ved udyrkede arealer efter lovens § 2, stk. 7, forstås landbrugsjorder, hvor der ikke er nogen form for drift. Rydning af opvækst af træer og buske, herunder ved slåning, betragtes i denne forstand ikke som drift. Ved lysåbne arealer efter lovens § 2, stk. 5, forstås landbrugsjorder, hvor vegetationen på arealerne overvejende består af lavtvoksende plantearter.

4) **Skov**, idet skov kan være såvel dyrket skov som skov uden drift.

5) Kulturtekniske foranstaltninger som læhegn, grøfter, markveje og lignende.

6) **Småbiotoper og småplantninger, begge typer til og med 0,5 ha.** Ved småbiotoper efter lovens § 2, stk. 8, forstås små arealer, der fungerer som levesteder for vilde planter og dyr, og som i deres karakter adskiller sig fra de omgivende landbrugsjorder.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1, er ikke til hinder for, at ejeren eller brugeren i begrænset omfang kan udnytte forekomster i jorden til eget brug.

Rydningspligt

§ 5. Ejere eller brugere af landbrugsjorder, der er omfattet af anvendelseskravet i § 3, skal vedligeholde disse f.eks. ved slåning, slæt eller afgræsning efter behov, idet **opvækst af træer og buske ikke må være mere end fem år gamle**, jf. dog § 6 og § 8, stk. 1, § 11, og § 12, stk. 1. Forpligtelsen til at holde arealet fri for træer og buske gælder dog ikke hedevegetation af dværgbuske.

Skovetablering

Uanset bestemmelserne i lovens § 5, stk. 1, kan ejere eller brugere efter lovens § 5, stk. 3, etablere skov i overensstemmelse med landsplandirektivets eller kommuneplanens bestemmelser om skovetablering, idet der på forhånd skal indsendes en anmeldelse heraf til kommunen. Etablering af skov ved selvsåning skal ligeledes anmeldes. Anmeldelsen indgives til kommunen på et særligt skema, der fås ved henvendelse til kommunen, Landbrugsstyrelsen eller på styrelsens hjemmeside.

Noteret af Birte Hvarregaard, den 30.11.2018.